

степен спрямо преките сватове (деца, внуци), така и от възходяща степен (родители, сиблинги).

В кръга, който обединява родствениците по сватовство, влизат и онези членове, които по различно време са приобщени към рода чрез брачни съюзи. Това са: съпругата на брата, съпругът на сестрата, съпругите на братята на бащата и майката, съпрузите на сестрите на бащата и майката и т.н.

Взаимоотношенията, които възникват чрез сватовството, са пряко обвързани с патриархалния характер на родството, предопределящ патрилинейността и патрилокалността в циганската общност. Макар в роднинската терминология да не се забелязват особени отлики, на практика във взаимоотношенията между двата сватовски рода водещата позиция е на мъжкия род. Тази позиция се налага още с установяването на предбрачните отношения между мъжката и женската страна. Инициативата за създаване на брачен съюз тръгва от рода на момчето. Неговите родители предприемат необходимите стъпки за евентуално сватосване. Те са активната страна при осъществяване на връзката с родителите на бъдещата булка, независимо дали чрез посредници или самостоятелно. Със съгласие от тяхна страна приключва договарянето на цената на булката (или на поставените от женската страна условия при групите, които нямат в сватбените си традиции обичая “купуване на булка“)²¹⁶. Мъжките родители осъществяват и цялата организация по сватбата, поемайки всички разходи. Тази роля им определя и водещо място в предсватбените и сватбените обреди и практики²¹⁷. Цялата обредност, свързана с годежа и със сватбата, по недвусмислен начин изтъква водещата позиция на мъжката страна. Така например при групите, където се

---

²¹⁶ **Марушиакова, Е., В. Попов.** Циганите в България. С., 1993, с. 184; **Съботинова, Д.** Семейник или колелото на живота. Сицистра, 2002, с. 202–206; Сб. Традиции и памет. Т. I. Ромската сватба във Великотърновско. – Съст. Д. Колев и Т. Крумова. Астарта, 2003, с. 56, 77–78, 96; **Иванова, Е., В. Кръстев.** По дългия път на живота... Живот с другите. Стара Загора, 2006, с. 225–229.

²¹⁷ В хода на теренните изследвания информаторка от групата на “рударите” сподели, че на сватбата мъжката страна може да покани целия си род и когото си поиска, а от женска страна присъстват само най-близките роднини като гости.